

در این سرفصل همچنین می خوانید:

۶۵ ۲۰۰۹: شاید راند آخر

۶۶ سال روسیه برای روسیه

۷۱ یخبندان قیمت انرژی

۷۲ ابرهای سیاه بر آسمان سرمایه‌گذاری

۷۲ کشتی‌های نجات جهان

عدم وجود موقعیت‌های مناسب شغلی - چه برای مردان و چه برای زنان - دامنه فقر گسترش یافته و می‌تواند منجر به گسترش بی‌ثباتی اجتماعی شود.

تحلیل سازمان جهانی کار (ILO) از وضعیت بازار کار در سال ۲۰۰۹

بخشید، شما اخراجید!

بازار کار ۲۰۰۸

در اکتبر ۲۰۰۷ صندوق بین‌المللی پول، رشد اقتصادی جهان را در سال ۲۰۰۸ رقمی بالغ بر ۴/۸ درصد پیش‌بینی کرده بود، اما در نوامبر ۲۰۰۸ این نرخ به ۳/۸ درصد رسید که این میزان کاهش، بر همه کشورهای جهان - به جز منطقه آمریکای لاتین و خاورمیانه - تأثیر گذاشت.

کاهش شدید رشد اقتصادی جهانی در سال ۲۰۰۸ به کاهش قابل توجه تعداد فرصت‌های شغلی در جهان منجر شد. پس از ۴ سال کاهش متوالی نرخ بیکاری در جهان، این نرخ در سال ۲۰۰۸ به ۶ درصد افزایش یافت. بین سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۸ تعداد افرادی که شغل خود را از دست دادند، به ۱۰/۷ میلیون نفر افزایش یافت که این میزان از سال ۱۹۹۸ تاکنون بی‌سابقه بوده است. تعداد افراد بیکار شده در سال ۲۰۰۸ در حدود ۱۹۰ میلیون نفر تخمین

برخی پیش‌بینی‌ها از افزایش نرخ جهانی بیکاری تا حدود ۸ درصد در سال جاری میلادی حکایت می‌کند.

نیستند و اکثر آنها در شرایط کاری ناامن و با درآمد و بهره‌وری کم، زندگی خود را می‌گذرانند. در ماه‌های پایانی سال ۲۰۰۸ با گسترش دامنه رکود اقتصادی، فقر کارگران، مشاغل کاذب و بیکاری افزایش یافت و همان‌طور که پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهند، با عمیق‌تر شدن رکود اقتصادی در سال ۲۰۰۹ بحران بیکاری در سطح جهان نیز به شدت وخیم‌تر خواهد شد.

به علاوه، پیش‌بینی می‌شود سطح دستمزد برای آن دسته از کارگرانی که به دنبال حفظ شغل خود می‌باشند، با کاهش روبه‌رو گشته و شرایط اشتغال نیز نامناسب‌تر شود. در نتیجه چنین شرایطی و به دلیل

تأثیر منفی بحران مالی سال ۲۰۰۸ بر رشد اقتصاد جهانی و تداوم رکود در بزرگترین کشورهای صنعتی جهان، بسیاری از شرکت‌ها و مؤسسات تجاری را بر آن داشته که تعداد قابل توجهی از نیروهای خود را تعدیل کنند. در سال گذشته میلادی، حدود ۶ درصد از کارگران در جست‌وجوی کار بودند که این رقم در سال ۲۰۰۷ در حدود ۵/۷ درصد بود. تجربه نشان می‌دهد هر قدر زمان بیکاری افراد طولانی‌تر شود، امکان اشتغال آنان نیز کمتر شده و بازگشت آنان به محیط کار با دشواری بیشتری روبه‌رو خواهد بود.

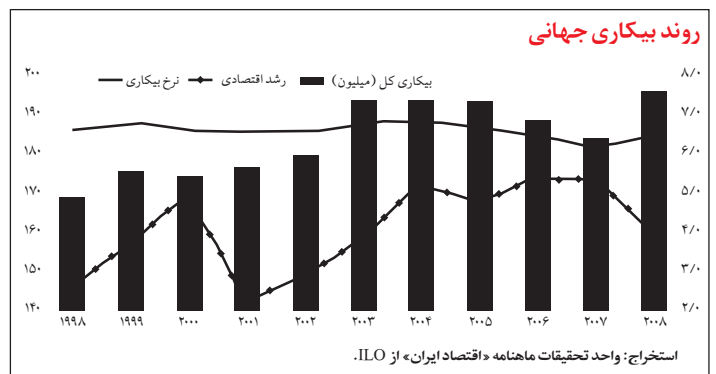
در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، بیش از نیمی از نیروهای مشغول به کار، از شغل مناسبی برخوردار

چشم‌انداز قاره آمریکا

۱۳۸۸/۲۰۰۹

کشور	رشد اقتصادی (درصد)	محصول ناخالص داخلی (میلیارد دلار)	تورم (درصد)	جمعیت (میلیون نفر)	تولید سرانه (دلار)
آمریکا	-۰/۲	۱۴,۸۳۹	۲	۳۰۶/۶	۴۸,۴۰۰
کانادا	۰/۵	۱,۴۶۸	۲/۳	۳۵/۵	۴۳,۸۶۰
آرژانتین	۲/۵	۳۱۹	۹/۹	۴۰/۱	۷,۹۵۰
ونزوئلا	۱/۸	۴۱۷	۴۰	۲۸/۱	۱۴,۸۶۰
برزیل	۲/۷	۱,۳۰۸	۶/۳	۱۹۴/۴	۶,۷۳۰
مکزیک	۰/۹	۹۵۹	۶/۲	۱۱۱/۲	۸,۶۲۰
شیلی	۲/۸	۱۸۴	۶/۴	۱۶/۹	۱۰,۸۵۰

استخراج: ماهنامه «اقتصاد ایران» از اکتونومیست.

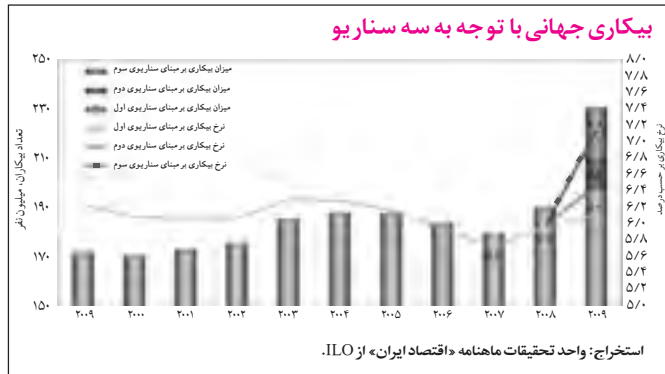

۷/۱ درصد افزایش خواهد یافت که این نرخ، در کشورهای پیشرفته و همچنین کشورهای عضو اتحادیه اروپا به ۷/۹ درصد خواهد رسید. ناگفته نماند که در اوایل دهه ۹۰ نرخ بیکاری در این کشورها به بیش از ۸ درصد هم رسید. از سوی دیگر، طبق سناریوی سوم، نرخ بیکاری در برخی کشورهای در حال توسعه ممکن است با افزایش بی سابقه‌ای مواجه باشد.

ماحصل کلام

همه تحلیل‌گران اقتصادی بر این موضوع اتفاق نظر دارند که بحران اقتصادی در سال ۲۰۰۹ تشدید خواهد شد. گرچه با اقدامات صورت گرفته توسط گروه ۷ و سایر کشورها به منظور حمایت از نظام‌های مالی و فراهم کردن محرک‌های اقتصادی، خطر یک سقوط مالی نظام‌مند در کل جهان تا حدودی کاهش یافته است، اما هنوز آسیب‌پذیری‌های شدیدی وجود دارد. لذا افزایش رکود در تجارت، گردش سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی و همچنین عدم واگذاری وجوه مالی در بازارهای جهانی، به طور حتم بر بازارهای کار و اشتغال تأثیر بسزایی خواهد داشت که افزایش شدیدی نرخ بیکاری، یکی از تبعات آن می‌باشد. همچنین هرگونه تغییر در وضع فعلی اقتصادی حاکم بر جهان نیازمند گذشت زمان است. آشفتگی‌های اخیر اقتصادی - با توجه به دشواری یافتن راهی که به رشد پایدار و متوازن اجتماعی و اشتغال مناسب منجر شود - باعث به وجود آمدن موج جدیدی از چالش‌ها در اکثر مناطق جهان شده است. بر اساس گزارش صندوق بین‌المللی پول، اقتصاد جهان در سال ۲۰۰۹ در بدترین رکود پس از جنگ جهانی دوم فرو خواهد رفت که این امر اقدام اساسی دولت‌ها و تدبیر مناسب کشورهای بزرگ را در سطوح ملی و بین‌المللی طلب می‌کند.

همان‌طور که اشاره شد، کلیه سناریوها بیانگر این موضوع هستند که در سال ۲۰۰۹ نرخ بیکاری در جهان - به ویژه در کشورهای پیشرفته - افزایش خواهد یافت. طبق یک پیش‌بینی خوش‌بینانه برای سال ۲۰۰۹ تعداد افراد بیکار در جهان در مقایسه با سال ۲۰۰۷ در حدود ۱۸ میلیون نفر افزایش خواهد یافت و اگر زمان رسیدن به ثبات در بازارهای مالی، طولانی‌تر از پیش‌بینی‌ها شود، این رقم حتی به ۳۰ میلیون و یا بیشتر هم خواهد رسید. به هر حال، واقعیت مسلم این است که جهان با بحرانی بی‌سابقه روبرو است که غلبه بر آن، نیازمند راه حل‌های خلاقانه می‌باشد. هنگامی که دولت‌ها بسته‌های محرک مالی را طراحی می‌کنند، مسأله مهم آن است که به اهداف مربوط به اشتغال نیز توجه کنند، چراکه بسته‌هایی که بیشتر بر محور اشتغال‌زایی طراحی شده‌اند، قابلیت بیشتری برای پایدار کردن تقاضای کل خواهند داشت. همچنین به منظور بهبود وضعیت افرادی که در شرایط آسیب‌پذیر شغلی به سر می‌برند، لازم است مشکلات اجتماعی نیز مورد توجه قرار گیرند. ■

رابطه بین رشد اقتصادی و بیکاری طی سال‌های ۱۹۹۱ تا ۲۰۰۸ میزان بیکاری در سال جاری میلادی پیش‌بینی می‌گردد. بر اساس پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول، رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۰۹ به ۱/۲ درصد کاهش خواهد یافت. این کاهش رشد در کشورهای پیشرفته و اتحادیه اروپا به حدی است که ممکن است به زیر صفر برسد.

همچنین با توجه به روند فعلی بازار کار، به احتمال زیاد، نرخ بیکاری در سال ۲۰۰۹ به ۶/۱ درصد افزایش خواهد یافت و ۱۹۸ میلیون نفر در سراسر جهان بیکار خواهند شد. البته این پیش‌بینی، خوش‌بینانه‌ترین حالتی است که می‌توان در نظر گرفت.

سناریوی دوم، بر مبنای رابطه تاریخی رشد اقتصادی و بیکاری در مواقع بحران اقتصادی استوار است. در این حالت، زمانی که چشم‌انداز اقتصادی، از پیش‌بینی‌هایی که پیش‌تر صورت گرفته، وخیم‌تر شود، بازارهای مالی در بلندمدت، برای رسیدن به ثبات، به حمایت دولت‌ها، اطمینان تجاری و جلب مشارکت مصرف‌کنندگان نیاز دارند. بر اساس این سناریو، نرخ بیکاری در جهان در سال ۲۰۰۹ به ۶/۵ درصد افزایش خواهد یافت. اما بیشترین تأثیر منفی بر نرخ بیکاری، در میان کشورهای پیشرفته - به خصوص کشورهای عضو اتحادیه اروپا - خواهد بود. گفته می‌شود نرخ بیکاری در این مناطق، حتی به ۷/۱ درصد نیز برسد.

بر اساس سناریوی سوم، نرخ بیکاری در جهان به

زده شده است که از این میان ۱۰۹ میلیون مرد و ۸۱ میلیون زن می‌باشند.

تعداد جوانان بیکار شده نیز در سطح جهان به ۷۶ میلیون نفر افزایش پیدا کرد. با این حال، نسبت بیکاری جوانان به بزرگسالان و همچنین نرخ مشارکت نیروی کار جوان تقریباً ثابت مانده است.

بازار کار ۲۰۰۹

در واکنش به بحران جهانی و کاهش دستیابی به وجوه سرمایه، بسیاری از شرکت‌ها در سطح جهان، به کاهش هزینه‌های عملیاتی از طریق تأخیر در سرمایه‌گذاری و کاهش تعداد نیروی کار اقدام کرده‌اند. از طرف دیگر، مصرف‌کنندگان هم به دلیل تشدید فشارهای اقتصادی، راه دیگری جز کاهش مخارج خود ندارند. بر این اساس، چشم‌انداز بازار کار در سال ۲۰۰۹ به کارایی اقدامات هماهنگ کننده دولت‌ها برای مقابله با بحران و همچنین مدت زمان لازم برای تثبیت اقتصاد جهانی و قرار گرفتن مجدد آن در مسیر رشد پایدار و متوازن، بستگی خواهد داشت.

سناریوهای بیکاری در سال ۲۰۰۹

این سناریوها که با متمرکز شدن بر اتفاقات آینده در رابطه با بیکاری تعریف می‌شوند، به شرح زیر می‌باشند: سناریوی اول: در این سناریو با استفاده از چشم‌انداز اقتصادی صندوق بین‌المللی پول و بر اساس

چشم‌انداز قاره اروپا

کشور	رشد اقتصادی (درصد)	محصول ناخالص داخلی (میلیارد دلار)	تورم (درصد)	جمعیت (میلیون نفر)	تولید سرانه (دلار)
فرانسه	-۰/۱	۲,۷۳۴	۱/۷	۶۲/۳	۴۳,۹۱۰
آلمان	۰/۲	۳,۴۴۰	۲/۱	۸۲/۸	۴۱,۵۵۰
هلند	۰/۷	۸۸۱	۱/۷	۱۶/۵	۵۳,۴۴۰
نروژ	۱/۵	۴۷۴	۲/۹	۴/۹	۹۷,۷۳۰
روسیه	۴/۰	۱,۶۸۰	۱۱/۵	۱۴۱/۴	۱۱,۸۸۰
انگلیس	-۰/۱	۲,۴۲۲	۱/۹	۶۱/۹	۳۹,۴۷۰
ترکیه	۲/۱	۶۳۵	۱۰/۸	۷۲/۶	۸,۷۵۰
ایتالیا	-۰/۳	۲,۳۳۴	۲/۳	۵۸/۱	۴۰,۱۵۰
اسپانیا	-۰/۶	۱,۵۸۱	۳/۰	۴۵/۸	۳۴,۵۴۰
پرتغال	۰/۰	۸۸۱	۱/۷	۱۶/۵	۵۳,۴۴۰